

MEDIJI O ZDRAVSTVU

utorak, 09. jul 2024.godine

RTS- Elektronsko bolovanje do kraja godine

BLIC- OPASNA ZARAZA HARA SRBIJOM, A NEMANJA (7) JE ZBOG NJE IZGUBIO SVE FUNKCIJE Ostao nepokretan sa oštećenjem mozga, očajna majka otkrila kako je došlo do ovoga

DNEVNIK- AKO PIJETE OVE LEKOVE, OPREZ Mogu da izazovu LOŠE REAKCIJE na vrućinu, PA DA VAS SMESTE U BOLNICU

NOVOSTI- ADAPTIRANO RAZVOJNO SAVETOVALIŠTE: Pomoć deci s razvojnim teškoćama u Čačku



Elektronsko bolovanje do kraja godine

Krajem ove godine građanima Srbije trebalo bi da bude omogućena usluga elektronskog bolovanja, čime bi, kako ističu u NALED-u, pacijenti bili lišeni obaveze da kada su na bolovanju nose doznake poslodavcu, već bi doznake bile slate elektronskim putem. Ova usluga jedna je od onih na kojoj NALED radi zajedno sa Ministarstvom zdravlja.

Isidora Šmigić, menadžerka za regulatornu reformu iz NALED-a, za RTS kaže da će E-bolovanje biti sistem koji će povezati poslodavce, lekare i Republički fond za zdravstveno osiguranje.

"Ovaj sistem će zapravo omogućiti da se ceo proces bolovanja koji je zaista jedna kompleksna procedura, podrazumeva nošenje dokumentacije i njihovu cirkulaciju kroz sistem, da se ubrza i pre svega ono što je cilj jeste da pacijentima olakša, da oni ne moraju bolesni da nose ovu dokumentaciju poslodavcu, već će poslodavac automatski imati uvid u potrebne informacije s druge strane i Republički fond će takođe imati potreban pristup", objašnjava Isidora Šmigić.

Ističe da je važno i to što će Republički fond za zdravstveno osiguranje moći da pristupi potrebnim informacijama kako bi komisije mogle da razmatraju eventualno produžavanje bolovanja duže od 30 dana u slučajevima kada je to potrebno.

Kako kaže, e-recept, koji funkcioniše od 2019. godine, je jedan revolucionaran sistem jer je samo u poslednjih 18 meseci doneo uštedu više od 30 miliona evra, a e-karton je nešto na čemu se radi neko vreme.

"Ono što očekujemo jeste da njegova puna implementacija krene početkom 2026. godine. Trenutno su u toku pripreme tehničke, dakle arhitektura, specifikacije itd. Ono što je potrebno jeste uskladiti i

zakonski okvir i doneti neke podzakonske akte koji će urediti procese kako će e-karton funkcionisati i koji će zapravo omogućiti brže i efikasnije kretanje kroz zdravstveni sistem, tako da pacijenti ne moraju ponovo da rade određene analize. Njihovi lekari mogu u potpunosti da pristupe istoriji bolesti tako da verujemo da će biti unapređenje kako za lekare tako i za pacijente", ističe Šmigićeva.



OPASNA ZARAZA HARA SRBIJOM, A NEMANJA (7) JE ZBOG NJE IZGUBIO SVE FUNKCIJE Ostao nepokretan sa oštećenjem mozga, očajna majka otkrila kako je došlo do ovoga

Prema poslednjem izveštaju Instituta za javno zdravlje "Dr Milan Jovanović Batut" u poslednjoj nedelji juna, od 24. do 30. juna, registrovano je 15 novih slučajeva obolelih od morbila, odnosno malih boginja. Najviše novoobolelih bilo je u Beogradu i u Novom Pazaru, a zaključno sa 30. junom morbile su od početka godine potvrđene kod ukupno 150 osoba.

Vest o epidemiji malih boginja većina sugrađana shvata olako, ipak, postoje oni koji su na svojoj koži osetili koliko su morbile surova, zarazna i pre svega opasna bolest.

Nemanja Ljutić (7) je kao beba, još nedozrela za MMR vakcinu, oboleo od malih boginja. Dok je boravio u bolnici iz drugih razloga, zarazilo ga je starije dete koje nije bilo vakcinisano.

Danas se zbog toga mali Nemanja bori sa teškim oštećenjem mozga i svaki dan je borba za život.

- Prvo što osećam je bes. Osećam bes prema celom našem društvu koje je dopustilo da se u 21. veku uopšte spekulirše o vakcinaciji za decu. Osećam nemoć jer su ljudi needukovani. Osećam ljutnju - ispričala je Nemanjina majka ranije.

Zbog malih boginja izgubio sve funkcije za mesec dana

Nemanja je morbile dobio kao šestomesečna beba na Institutu za majku i dete gde je boravio zbog jedne rutinske procedure. Nakon što je svima laknulo što ih je preležao bez teškoća, sudbina se surovo poigrala. Sa tri godine dobija subakutni sklerozirajući panencefalitis kao posledicu preležanih malih boginja.

Zdrav, veseo, razigrani, nestašan dečak, za svega nekoliko nedelja, kako kaže njegova mama, potpuno se ugasio.

- Eto, kad je Nemanja napunio tri godine i kad je izgubio sve funkcije u roku od mesec dana, naš život se promenio za 180 stepeni. Naš život sam podelila na život pre bolesti i život sada koji živimo već tri godine nakon svega toga - kaže njegova mama.

"Nikome ne bih preporučila da svoje dete ne vakciniše i izloži riziku malih boginja"

Posebno je pogađa kada čuje da neko ne želi da vakciniše svoje dete. A upravo zbog roditelja koji su imali taj stav, Nemanja je sada teško bolestan.

- Kad sam na svojoj koži osetila šta može od toga da se prouzrokuje, sada samo mogu drugima da kažem da nikome nikada ne bih preporučila da svoje dete svesno ne vakciniše i izloži time riziku da preleži male boginje. Jer nikad se ne zna kakve to posledice u budućnosti može da ostavi - rekla je Nemanjina mama.

Ono što odlikuje i Nemanju i njegovu majku, ali i celu porodicu Ljutić, jesu hrabrost i strpljivost.

- Kad vas zadesi takva situacija, odjednom i preko noći, vi nemate drugu opciju osim da se polako na neki način pomirite sa tim. Ali nada nikad ne može da prestane. I to je jedina stvar kojom se kao njegova majka vodim, da će njemu ipak biti bolje. Za ovu bolest zvanično leka nema. Moguće je samo usporiti njen razvoj - ispričala je Nemanjina majka za Prva TV.

To Nemanjini roditelji svakodnevno i rade. Sve pokušavaju, jer doktori nakon saopštenja dijagnoze nisu ponudili nijednu soluciju.

Svako od nas i može pomoći u njihovoj borbi. Dovoljno je, kad god za to imate mogućnosti, poslati SMS sa tekstem 995 na 3030.

15 novih slučajeva malih boginja

U poslednjoj nedelji juna, po podacima "Batuta" registrovano je 8 novih slučajeva u Beogradu i 7 u Novom Pazaru.

- U Beogradu je do sada registrovano je 88 slučajeva morbila u okviru epidemije prijavljene 22. februara 2024. godine. Pored toga morbile su potvrđeni i kod dva deteta iz Republike Srpske. Među obolelima u Beogradu je 27 dece mlađe od šest godina, od kojih je 24 nevakcinisano. Komplikacija u vidu upale pluća bila je prisutna kod sedmoro obolelih - navodi su u najnovijem izveštaju Instituta "Batut".

Kao i u Beogradu, i u Novom Pazaru je prijavljena epidemija 7. maja. U tom gradu su morbile dijagnostikovane kod 23 dece. Ona su nevakcinisana i uzrasta su od 15 meseci do devet godina.

Male boginje su, inače, dijagnostikovane ove godine i u Novom Sadu, gde je bilo 5 slučajeva, a poslednji su registrovani 19. juna. Ove godine su se pojavile i u Boru, Valjevu, Mionici, Vranju, u Južnibanatskom okrugu gde je bila i prijavljena epidemija 18. aprila. I u Nišu je 9 osoba obolelo od morbila, u Loznici i Krupnju po dve.

Kako se prenose morbili

U Srbiji su i dalje na snazi pooštrene mere epidemiološkog nadzora, koje traju od 7. februara, a tako će biti sve do isteka perioda dvostruke inkubacije nakon poslednjeg registrovanog slučaja malih boginja.

Morbile prenose direktnim kontaktom sa obolelom osobom - putem poljupca, rukovanja, putem vazduha respiratornim kapljicama koje emituje obolela osoba kao što su kašalj i kihanje, a retko indirektnim putem preko sveže kontaminiranih predmeta.

Inkubacija, period od momenta ulaska virusa u organizam do pojave tegoba kod malih boginja traje 7 do 18 dana.

Simptomi malih boginja

Posle inkubacije (period od momenta ulaska virusa malih boginja u organizam do manifestacije oboljenja, odnosno pojave tegoba) od 7 do 18 dana, dolazi do sledećih simptoma:

pojave povišene telesne temperature

sekrecije iz nosa

kašlja

konjunktivitisa (vodnjikave, crvene oči, otečeni kapci).

Nabrojani simptomi malih boginja traju 2 do 4 dana, posle čega dolazi do:

skoka telesne temperature (preko 40°C)

pojave makulopapulozne ospe prvo na licu, iza ušiju i na vratu

ospe se potom šire na trup i ekstremitete

Obolela osoba je zarazna poslednjeg dana inkubacije (kada je još uvek bez tegoba), 4 dana pre izbivanja ospe i 4 dana nakon izbivanja ospe, objašnjavaju iz Gradskog zavoda za javno zdravlje.

Upravo je to najopasnije, jer osoba širi virus, a da toga nije ni svesna!

Komplikacije

Komplikacije su češće kod dece mlađe od 5 godina i odraslih osoba starijih od 20 godina. To su:

zapaljenje pluća (pneumonija)

zapaljenje srednjeg uha

dijareja

zapaljenje mozga

gubitak vida

Svaki hiljaditi bolesnik dobija zapaljenje mozga, dok na 1.000 obolelih sa navedenom komplikacijom dolazi do smrtnog ishoda.

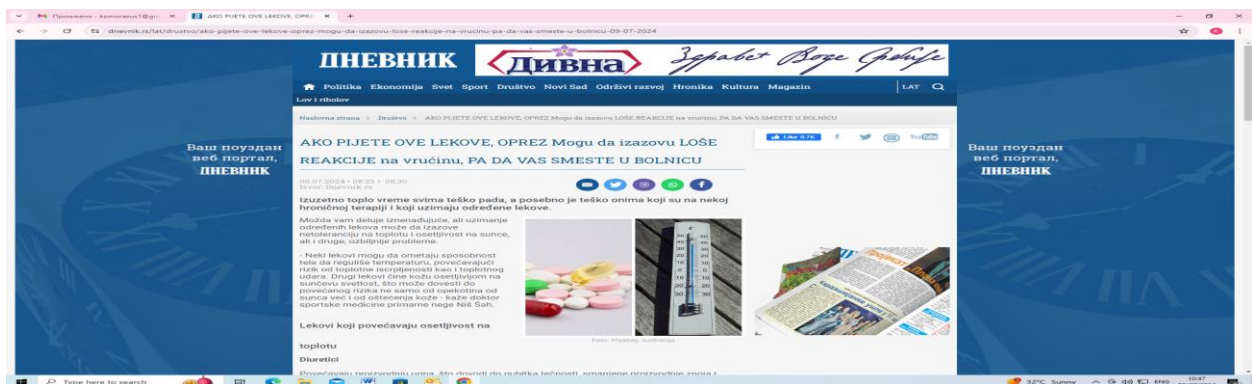
I dalje nemamo obuhvat vakcinacijom

Srbija ni prošle, 2023. godine nije postigla obuhvat vakcinacijom MMR vakcinom protiv malih boginja, zauški i rubele od 95 odsto, koliko je dovoljno da bi se izbegla epidemija. Obuhvat je za svega par procenata veći u odnosu na 2022. godinu.

Podaci Instituta za javno zdravlje "Dr Milan Jovanović Batut" pokazuju da je u toku prošle godine postignuti obuhvat MMR vakcinom u drugoj godini života iznosio 84,5 odsto, a pre upisa u prvi razred osnovne škole 91 odsto, što je nedovoljno.

Najniže vrednosti obuhvata MMR vakcinom, registrovane su u Srbiji tokom 2020. i 2021. godine u poslednjih 20 godina.

ДНЕВНИК



AKO PIJETE OVE LEKOVE, OPREZ Mogu da izazovu LOŠE REAKCIJE na vrućinu, PA DA VAS SMESTE U BOLNICU

Izuzetno toplo vreme svima teško pada, a posebno je teško onima koji su na nekoj hroničnoj terapiji i koji uzimaju određene lekove.

Možda vam deluje iznenađujuće, ali uzimanje određenih lekova može da izazove netoleranciju na toplotu i osetljivost na sunce, ali i druge, ozbiljnije probleme.

- Neki lekovi mogu da ometaju sposobnost tela da reguliše temperaturu, povećavajući rizik od toplotne iscrpljenosti kao i toplotnog udara. Drugi lekovi čine kožu osetljivijom na sunčevu svetlost, što može dovesti do povećanog rizika ne samo od opekotina od sunca već i od oštećenja kože - kaže doktor sportske medicine primarne nege Niš Šah.

Lekovi koji povećavaju osetljivost na toplotu

Diuretici

Povećavaju proizvodnju urina, što dovodi do gubitka tečnosti, smanjene proizvodnje znoja i potencijalne dehidracije.

Antiholinergici

Blokiraju neurotransmitere koji signaliziraju znojne žlezde, smanjujući proizvodnju znoja.

Beta-blokatori

Usporavaju rad srca, ograničavajući sposobnost tela da efikasno cirkuliše krv radi hlađenja.

Stimulansi

Povećavaju brzinu metabolizma, što može narušiti mehanizme hlađenja tela.

Antidepresivi

Mogu uticati na hipotalamus, koji reguliše telesnu temperaturu, i mogu da ometaju znojenje, piše "Hjuston metodist".

- Diuretici i beta-blokatori se mogu koristiti za lečenje visokog krvnog pritiska, antiholinergici za pomoć u upravljanju različitim stanjima, a stimulansi se mogu koristiti za gubitak težine. Beta blokatori se takođe koriste za lečenje srčanih stanja, kao što su koronarna arterijska bolest, aritmija i srčana insuficijencija - kaže doktor Šah.

Lekovi koji izazivaju osetljivost na sunce

Antibiotici

Lekovi kao što su doksiciklin, ciprofloksacin i sulfonamidi mogu da stupe u interakciju sa UV svetlošću i stvaraju jedinjenja koja oštećuju ćelije kože.

Nesteroidni antiinflamatorni lekovi (NSAID)

Ibuprofen (brufen) i naprozen mogu izazvati fototoksične reakcije kada je koža izložena sunčevoj svetlosti.

Diuretici, posebno tiazidi

Povećavaju rizik od fotosenzitivnosti.

Retinoidi

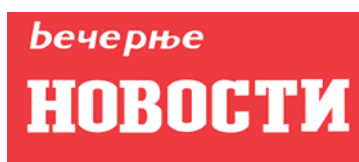
Razblažuju spoljašnji sloj kože, smanjujući njenu prirodnu UV zaštitu.

Antidepresivi

Određeni triciklici dovode do povećane osetljivosti na UV svetlost.

Konsultujte svog lekara o neželjenim efektima lekova.

Kada su u pitanju lekovi za hronične bolesti, naročito za bolesti srca, pacijenti se upozoravaju na to da prate pritisak i u skladu s time, doziraju svoje lekove. Terapija se nikako ne sme prekidati, kažu kardiolozi.



ADAPTIRANO RAZVOJNO SAVETOVALIŠTE: Pomoć deci s razvojnim teškoćama u Čačku

PROŠIRENO i adaptirano Razvojno savetovalište za decu sa teškoćama i kašnjenjem u razvoju, u Čačku, svečano je otvoreno danas, zahvaljujući podršci partnera iz privatnog sektora i lokalne samouprave. Grad Čačak opredelio je prostor za Razvojno savetovalište i uložio više od četiri i po miliona dinara u adaptaciju, a kompanija Ikea poklonila je nameštaj, opremu i didaktička sredstva.

- Danas je važan dan i ponosni smo što u našem Domu zdravlja deca sa teškoćama i kašnjenjem u razvoju mogu da dobiju podršku stručnjaka na vreme i u prostoru koji je prilagođen njima. Za decu koja pokazuju smetnje u razvoju i njihove roditelje, vreme je ključno. Što se pre ustanovi odstupanje u razvoju i dete

dobije odgovarajuću podršku, povećavaju se mogućnosti deteta da nadoknadi to kašnjenje. U našem gradu pored Doma zdravlja, koji je nosilac ovoga programa, u njegovoj realizaciji kao ravnopravni partneri učestvuju i Predškolske ustanove "Moje detinjstvo" i "Radost", kao i Centar za socijalni rad u Čačku. Naša želja je da što veći broj dece iz Čačka i okoline uključimo u inovirani program Porodično orijentisanih ranih intervencija-PORI - izjavio je Direktor doma zdravlja Čačak dr Aleksandar Pajović.

U Srbiji je svake godine potrebna podrška za 60.000 dece predškolskog uzrasta i njihove porodice u prevazilaženju razvojnih rizika, smetnji i teškoća u razvoju.